

Budapest, 1960 október 18.

Kedves Kádár Elvtárs!

Kommunista kötelességemnek érzem a következő tényeket közölni veled:

Ez év március 2-án átadtam a Magyar Tudományos Akadémiának "Die Eigenart des Aesthetischen" /Az esztétikum sajátossága/ című munkám első öt fejezetét külföldre való továbbítás céljából. Azóta közel ~~2~~ 8 hónap telt el és kéziratom még mindig ott fekszik.

E műveket a következő kiadóknak szántam: Luchterhand /Neuwied/, ahol mint összegyűjtött műveim első kötete jelennék meg; a Lengyel Tud. Akadémia /Adam Schaff akadémikus közvetítésével/; ~~Monte~~ Tori Riuniti /Róma/, az olasz kommunista párt kiadója, aki évek óta szerződésileg lekötötte ezt a könyvet.

Hónapokig türelemmel vártam és csak azután fordultam Szabó Imre és Erdei Ferenc elvtársakhoz, akkor is elsősorban tanácsukat kérve: mit irjak a három kiadónak, akik állandóan sürgetnek engem és ~~számon~~ számonkérlik a régen leadott kézirat megérkezését. Nem sikerült érdemleges választ elérnem. Julius végén Szabó Imre nem hivatalosan telefonon közölte velem, hogy a kéziratokat augusztus első napjaiban továbbítani fogja az Akadémia. Ebben az értelemben megnyugtató leveleket irtam mindahárom kiadónak. A kézirat azonban máig sem ment el Szeptember 13-án meghívásukra hosszabb megbeszélés folytatottam Orbán és Szerémi elvtársakkal, a kézirat sorsa természetesen szóba került, de megnyugtató felvilágosítást akkor sem kaptam.

Ezért kénytelen vagyok hozzád fordulni. Csak melleleg hívom fel ~~sz~~ figyelmedet arra a groteszkan komikus helyzetre, hogy a magyar filozófiai front korefeusai védnökségük alá helyezik Togliatti elvtársat és az olasz kommunista pártot, amennyiben adminisztratív eszközökkel óvják őket ideológiai hibák elkövetésétől. Aggasztóbb ennél, hogy a külföldi kiadók tisztába jönnek azzal, hogy a Magyar Tudományos Akadémia ebben a kérdésben a cenzura funkcióival van megbízva, s ez biztosan nem vet jó fényt Népköztársaságunk kulturális viszonyaira. Ami engem illet: ezzel az intézkedéssel teljessé vált az a szellemi internálás, amelynek alá vagyok vetve. Azonban kommunista lelkiismeretem mégis megköveteli tőlem, hogy az ebből a helyzetből fakadó veszélyekre ráirányítsam figyelmedet. Mivel kétségkívül sziveden fekszik Népköztársaságunk jó híre, azt hiszem jogom van elvárni, hogy véget vethess ennek a botrányos és botrányokkal fenyegető állapotnak.

Kommunista üdvözlettel

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.